

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1210/2024
11.06.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Раде Еркић, адвокат из ..., против туженог Акционарског друштва за осигурање ДДОР Нови Сад, ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5735/22 од 23.11.2022. године, у седници одржаној 11.06.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 5735/22 од 23.11.2022. године и **предмет враћа** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 38922/20 од 29.03.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да тужиоцу исплати 541.657,00 динара, са законском затезном каматом од 09.11.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, делимично је одбијен тужбени захтев у делу којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу преко досуђеног износа исплати износ од још 20.780,00 динара са законском затезном каматом од 25.10.2016. године до исплате, као и да на износ од 541.657,00 динара, исплати законску затезну камату од 25.10.2016. до 09.11.2016. године. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 131.348,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5735/22 од 23.11.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му исплати износ од 541.657,00 динара, са законском затезном каматом од 09.11.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из става трећег изреке првостепене пресуде тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 69.432,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон), испитао је побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као адвокат у току 2015. године био осигуран од професионалне одговорности на основу Уговора о колективном осигурању од професионалне одговорности адвоката од 19.05.2014. године, који је закључила Адвокатска комора Београда, као уговарач осигурања, са туженим, као осигуравачем. По члану 1. уговора предмет осигурања је законска (грађанско-правна) професионална одговорност адвоката – чланова уговарача осигурања за штете које су настале клијентима као последица бављења адвокатуром. На осигурања се примењују Услови за осигурање професионалне одговорности адвоката и полисе осигурања. Осигурани случај према Условима за осигурање професионалне одговорности адвоката је сваки појединачно одређени, из нехата, пропуштени облик правне помоћи или учињена професионална грешка, према члану 3. наведених Улова, којима се трећим лицима (клијентима) проузрокује штета. Сматра се да је осигурани случај настао онда када је дошло до неиспуњења, делимичног испуњења или неуредног испуњења обавезе осигураника, предвиђених позитивним прописима и Кодексом професионалне етике адвоката. Тужилац је као адвокат заступао привредно друштво „И и Д“ ДОО Витанце у парничном поступку пред Привредним судом у Чачку П 165/2013 против привредног друштва „Аквапан инжењеринг“ ДОО Чачак ради накнаде материјалне штете. У току тог поступка тужилац је као пуномоћник учинио професионалну грешку на тај начин што је пропустио да дође на главну расправу која је била заказана за 28.05.2015. године. Поднеском пре рочишта тражио је да се рочиште не одржи из разлога што налаз вештака још увек није био достављен. Поред тога, тужилац је дана 28.05.2015. године, био позван као сведок у предмету који се водио пред Привредним судом у Београду поводом предлога за враћање у пређашње стање због изостанка колеге из канцеларије на заказано рочиште. Привредни суд у Чачку је 28.05.2015. године у предмету П 165/2013 донео решење којим се тужба сматра повученом и клијент тужиоца обавезан је да исплати туженом 200.500,00 динара на име трошкова поступка. Против наведеног решења тужилац је као пуномоћник поднео предлог за враћање у пређашње стање који је одбачен као неблаговремен, а затим је изјавио жалбу Привредном апелационом суду који је решењем Пж 267/2016 од 21.01.2016. године одбио жалбу као неосновану. На тај начин привредно друштво које је заступао тужилац претрпело је материјалну штету у износу од 620.937,00 динара, колико су износили трошкови које је клијент имао према тужиоцу као пуномоћнику, затим према туженом и према суду. По захтеву привредног друштва које је тужилац заступао као клијента, тужени је као осигуравач на име накнаде штете исплатио само део штете у износу од 58.500,00 динара, на име трошкова поступка који су настали после доношења решења о повлачењу тужбе.

Тужилац је од стране туженог као осигураваача обавештен да је његовом клијенту исплаћен износ од 58.500,00 динара, на име трошкова таксе на решење о одбачају предлога за враћање у пређашње стање, таксе на другостепену одлуку и да су након приговора признати и трошкови таксе на жалбу, као директна последица грешке адвоката у предметном штетном догађају. Тужилац се такође обраћао туженом у вансудском поступку за исплату потпуне штете његовом клијенту, али је тужени одбио захтев налазећи да остали трошкови у одштетном захтеву нису предмет осигурања у смислу Услови осигурања јер се не сматра штетом оно што је изгубљена добит, измакла корист и свака друга директна или индиректна имовинска корист за трећа лица која би евентуално могла настати мериторном одлуком суда да није било пропуштања неког од облика правне помоћи или професионалне грешке осигураника. Тужилац је затим са клијентом, привредним друштвом „И и Д“ ДОО Витанце закључио уговор о поравнању по ком је клијенту исплатио укупан износ од 562.437,00 динара. Према Условима за осигурање професионалне одговорности адвоката предмет осигурања је законска (грађанско-правна) професионална одговорност осигураника за штете које су настале клијентима као последица бављења адвокатуром (члан 3.) Осигурани случај је сваки појединачно одређени пропуштени облик правне помоћи или учињена професионална грешка којима је трећим лицима проузрокована штета. Сматра се да је осигурани случај настао онда када је без кривице осигураника који је поступао са повећаном пажњом према правилима струке то јест поступао са пажњом доброг стручњака дошло до неиспуњења, делимичног испуњења или неуредног испуњења обавезе осигураника предвиђених прописима грађанског и кривичног права, Законом о адвокатури и Кодексом професионалне етике адвоката (члан 4. услова).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је професионалном грешком тужиоца, као адвоката, његовом клијенту проузрокована материјална штета, чиме је наступио осигурани случај из члана 4. Услови за осигурање, па како је тужени као осигураваач само делимично исплатио штету клијенту тужиоца као трећем лицу, то је у обавези да тужиоцу који је клијенту накнадио пун износ штете исту исплати, односно тужилац је стекао право да заузме место повериоца (свог клијента) у односу на туженог као дужника на основу чланова 299. и 300. Закона о облигационим односима. Тужилац је као осигураник активно легитимисан да захтева од туженог исплату износа који је исплатио свом клијенту, као штету која је настала као последица професионалне грешке адвоката, при чему је тужени пасивно легитимисан, као осигураваач.

Другостепени суд је изразио супротно становиште, налазећи да је пропуст тужиоца као адвоката да приступи на заказано рочиште последица крајње непажње која на основу члана 7. Услови за осигурање професионалне одговорности адвоката искључује из осигурања наведени пропуст, па тужилац као штетник не може захтевати од туженог регрес до висине исплаћеног износа свом клијенту, с обзиром да је као адвокат био дужан у смислу члана 18. став 2. Закона о облигационим односима да у извршавању својих обавеза из своје професионалне делатности поступа са повећаном пажњом према правилима струке и обичајима (пажња доброг стручњака). Крајња непажња подразумева да је штетник у свом поступању занемарио и онакву позорност која се може и мора очекивати од сваког човека просечних способности. Зато је другостепени суд преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и одбио тужбени захтев.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је другостепени суд без отварања расправе извео другачији чињенични закључак о наступању осигураног случаја, односно постојању услова за искључење из осигуравајућег покрића по Условима за осигурање професионалне одговорности адвоката и степену кривице осигураника у конкретном случају од оног који је извео првостепени суд, оценом изведених доказа. Наиме, првостепени суд је оценом свих изведених доказа закључио да је тужилац учинио професионалну грешку према свом клијенту чиме је наступио осигурани случај из члана 4. Услова за осигурање, због чега је за клијента наступила материјална штета, па је тужени као осигуравач који је делимично накнадио штету трећем лицу (клијенту тужиоца) у обавези да тужиоцу накнади пун износ штете коју је исплатио свом клијенту, при чему је тужени као осигуравач извршио обрачун накнаде из осигурања одговорности са констатацијом о пријави штете, времену и месту настанка осигураног случаја (28.05.2015. године у Чачку), те да је узрок штете учињена професионална грешка по полиси. Имајући у виду наведено, за закључак о постојању услова за искључење из осигуравајућег покрића у конкретном случају сходно члану 7. Услова за осигурање професионалне одговорности адвоката, нужно је било оценом свих изведених доказа утврдити и разјаснити све околности у погледу степена кривице осигураника (намера или груба непажња) у наступању осигураног случаја. Другостепени суд је поступајући на изложен начин учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 394. тачка 4. и 383. став 3. и 4. Закона о парничном поступку што је било од утицаја на доношење законите и правилна одлуке, а која представља ревизијски разлог (члан 407. став 1. тачка 3. ЗПП). Зато је Врховни суд укинуо побијану пресуду и предмет вратио другостепеном суду на поновно суђење.

Другостепени суд ће отклонити недостатке на које је указано овим решењем како би био у могућности да донесе правилну и закониту одлуку. Одлука о трошковима поступка је укинута јер зависи од коначног исхода овог спора.

На основу члана 415. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић